

Sygn. akt: I C 2505/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2022 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Szymon Śniady

po rozpoznaniu 7 czerwca 2022 w Łodzi

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko syndykowi masy upadłościowej S. S.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 2505/20

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka akcyjna z siedzibą w B. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i zasądzenie od S. S. kwoty 15682,91 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od 3 stycznia 2020 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Uzasadniając wytoczone powództwo powódka wskazała, iż pozwany zobowiązał się poprzez podpisanie weksla do zapłaty 2 stycznia 2020 roku kwoty 15682,91 zł w nim wskazanej.

(pозew k. 2-2v)

21 lutego 2020 roku referendarz sądowy w tutejszym Sądzie, po uprzednim stwierdzeniu braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając żądanie pozwu w całości.

(nakaz zapłaty k. 17)

Pozwany wniósł sprzeciw od przedmiotowego nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. Strona pozwana zakwestionowała rzeczywistość wypłacenia środków wynikających z umowy pożyczki, którą zabezpieczał weksel i brak zasadność i prawidłowości wypełnienia weksla będącego podstawą pozwu.

(sprzeciw k. 20-21)

Pismem z 25 czerwca 2020 roku pełnomocnik powoda zaprzeczył zarzutom pozwanego podnosząc, iż to na dłużniku wekslowym spoczywa ciężar dowodu wykazania nieprawidłowości wypełnienia weksla.

(pismo k. 33-37)

Postanowieniem z 8 lipca 2020 roku ogłoszono upadłość konsumentką pozwanego. Z uwagi na powyższe Sąd wpierv zawiesił postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c., a następnie podjął postępowanie z w sprawie z działem syndyka D. Z. w charakterze zastępcy pośredniego pozwanego.

(postanowienia k. 76, k. 78 i k. 66)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

20 września 2018 S. S. zawarł z (...) Spółką Akcyjną w B. umowę pożyczki gotówkowej numer (...). Zgodnie z umową powódka udzieliła pozwanej pożyczki w kwocie 9000 zł. Całkowita, wynikająca z umowy, kwota do spłaty wynosiła 20888 zł. Poza kapitałem i odsetkami umownymi, pozwana zobowiązała się do zapłaty kwoty 9000 zł w tym opłaty przygotowawczej

w wysokości 129 zł, wynagrodzenia prowizyjnego powódki w kwocie 7771 zł i wynagrodzenia z tytułu przyznania pożyczkobiorcy Twojego Pakietu w kwocie 1100 zł. Pożyczka miała zostać spłacona w 36 równych miesięcznych ratach, każda rata w wysokości 580 zł, do 1. dnia każdego miesiąca, począwszy od listopada 2018 roku. Zgodnie z pkt 1.3 umowy, pożyczka w kwocie 9000 zł miała zostać wypłacona S. S. na wskazany w umowie rachunek bankowy, zaś kwota 9000 zł potrącona z pożyczki tytułem pokrycia kosztów dodatkowych. Oprocentowanie roczne pożyczki wynosiło 9,85%.

Zgodnie z pkt 3.1 umowy, jako zabezpieczenie spłaty kwot należnych pożyczkodawcy ustalono weksel in blanco nie na zlecenie wraz z deklaracją wekslową. Pożyczkobiorca zobowiązał się wystawić i przekazać pożyczkodawcy najpóźniej w dniu podpisania umowy jeden własny weksel in blanco „nie na zlecenie”, który pożyczkodawca zobowiązał się zwrócić pożyczkobiorcy niezwłocznie po spłaceniu przez pożyczkobiorcę wszelkich zobowiązań wynikających z umowy. Pożyczkodawca był uprawniony do wypełnienia weksla in blanco w sytuacji i na zasadach określonych w deklaracji wekslowej.

Zgodnie z pkt 4.1, jeżeli pożyczkobiorca nie spłaci w terminie poszczególnych rat lub ich części lub innej kwoty związanej z umową, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, od którego pożyczkodawca był uprawniony do naliczania odsetek za opóźnienie za każdy dzień opóźnienia w wysokości rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego równej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie.

Stosownie do treści zapisu pkt 8.1 umowy pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu na piśmie pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Pożyczkodawca zobowiązany był do zachowania 30 dniowego terminu wypowiedzenia warunków umowy. Pożyczkodawca ma prawo wypełnić weksel in blanco, w przypadku gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania lub w terminie 14 dni od wypowiedzenia umowy.

Nadto w związku z decyzją pożyczkobiorcy wyrażoną we wniosku w ramach umowy przewidziano, że pożyczkobiorcy będą przysługiwały dodatkowe uprawnienia w ramach „Twojego pakietu”, polegające na prawie do jednorazowego w całym okresie kredytowania skorzystania z bezpłatnego odroczenia maksymalnie dwóch kolejnych terminów płatności rat, albo do bezpłatnego obniżenia o 50% maksymalnie czterech kolejnych rat, przy czym odroczone raty lub części obniżonych rat zostaną spłacone w dodatkowym okresie kredytowania. Nadto w ramach „Twojego pakietu” postanowiono, że maksymalny termin postawienia pożyczki do dyspozycji pożyczkobiorcy zostaje skrócony do 10 dni roboczych. Nadto w ramach „Twojego pakietu” przewidziano także pakiet powiadomień klienta, według którego pożyczkobiorcy przysługiwał pakiet powiadomień SMS o przelewie pożyczki, terminie płatności raty – na 5 dni przed terminem płatności oraz zaksięgowaniu płatności na koncie.

(wniosek o udzielenie pożyczki k. 42-43, umowy pożyczki k. 44-47, harmonogram spłat k. 48, deklaracja wystawcy weksla k. 5, weksel k. 3)

W dacie zawarcia umowy pożyczki S. S. podpisał deklarację wekslową wystawcy weksła, zgodnie z którą upoważnił (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w B. do wypełnienia weksła in blanco na sumę odpowiadającą zadłużeniu, wobec pożyczkodawcy wynikającemu z umowy pożyczki (...). Pożyczkodawca zgodnie z deklaracją miał prawo uzupełnić weksel, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania lub po upływie 14 dni od wypowiedzenia umowy, bądź w przypadku odstąpienia przez pożyczkodawcę od umowy.

(deklaracja wekslowa wystawcy weksła k. 5)

S. S. zapłacił z tytułu zawartej umowy pożyczki dziewięciokrotnie kwoty po 580 zł.

(okoliczność bezsporna)

Pismem nadanym 5 listopada 2019 roku, awizowanym pozwanemu w dniach 7 oraz 15 listopada 2019 roku (...) S.A. wezwała S. S. do spłaty zaległości - tj. dwóch rat w łącznej wysokości 1060 zł, z terminami płatności w dniach 1 października 2019 roku i 1 listopada 2019 roku. Wzywając do zapłaty wyznaczono 7 dniowy termin do zapłaty informując, iż w przypadku braku wpłaty żądanej kwoty dojdzie do wypowiedzenia pożyczki i postawienia w stan natychmiastowej wymagalności wszystkich należności wynikających z jej postanowień.

(wezwanie do zapłaty k. 49, wydruk książki nadawczej k. 50-52; śledzenie przesyłki k. 53)

Pożyczkodawca wypełnił weksel in blanco na kwotę 15682,91 zł. W treści weksła zawarto klauzulę „nie na zalecenie”, a także wskazano jako miejsce płatności B..

(weksel k. 3)

(...) S.A. pismem nadanym 4 grudnia 2019 roku wypowiedziała umowę oraz wezwała do wykupu wypełnionego na kwotę 15682,91 zł weksła podpisanego przez S. S. w terminie 30 dni. Wskazano, iż na kwotę wekslową składa się kwota 15660 zł tytułem niespłaconej pożyczki oraz kwota 22,91 tytułem umownych odsetek z tytułu braku spłaty rat w terminie za każdy dzień zwłoki. S. S. odebrał wezwanie do wykupu weksła 11 grudnia 2019 roku.

(wypowiedzenie k. 54, wydruk książki nadawczej k. 55-57, śledzenie przesyłki k. 58)

W aktach sprawy brak jest dowodu wypłacenia jakiegokolwiek kwoty pożyczki na rzecz S. S..

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Zgodnie z art. 491¹² § 1 p.u., w brzmieniu obowiązującym od dnia wejścia w życie nowelizacji prawa upadłościowego, tj. 24 marca 2020 roku, w sprawach nieuregulowanych w tytule traktującym o postępowaniu upadłościowym wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej przepisy o postępowaniu upadłościowym stosuje się odpowiednio, z tym że nie stosuje się m.in. art. 145 p.u., zgodnie z którego ust. 1 postępowanie sądowe, administracyjne lub sądownoadministracyjne w sprawie wszczętej przeciwko upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości, może być podjęte przeciwko syndykowi tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność ta po wyczerpaniu trybu określonego ustawą nie zostanie umieszczona na liście wierzytelności. W konsekwencji, Sąd Rejonowy był uprawniony do wydania wyroku.

Zauważyć jednak należy, że rozstrzygnięcie mogło zapaść jedynie wobec pierwotnie pozwanemu, a obecnie upadłemu S. S., a nie wobec syndyka masy upadłości. Powyższe zapatrywanie wynika wprost z jednolitego w tym zakresie orzecznictwa, m.in. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2004 r., IV CK 86/04, zgodnie z którym w sprawie, w której syndyk działa na rzecz upadłego (art. 60 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. - Prawo upadłościowe, tekst jedn.: Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 ze zm., art. 144 § 1 ustawy

z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze, Dz. U. Nr 60, poz. 535), świadczenie dochodzone przez syndyka lub przeciwko syndykowi podlega zasądzeniu na rzecz upadłego lub od upadłego.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że przedstawiony przez stronę powodową weksel był niezupełny w chwili jego wystawienia. Jak wynika z dokumentacji pożyczkowej przedstawionej przez powódkę, weksel ten został wystawiony w celu zabezpieczenia wykonania przez pozwaną zobowiązania ze stosunku podstawowego – umowy pożyczki. W przypadku zaś weksla o charakterze gwarancyjnym właściwa zobowiązaniu wekslowemu abstrakcyjność, doznaje znacznego ograniczenia. Możliwym jest bowiem przy badaniu zasadności takiego żądania ustalanie czy powódka była uprawniona wedle złożonej deklaracji wekslowej do wypełnienia weksla, czy odpowiedzialność dłużniczki w ramach stosunku wekslowego odpowiada rozmiarowi jego odpowiedzialności z zabezpieczonego wekslem stosunku podstawowego oraz analizowanie w tym celu stanów faktycznych wynikających ze stosunku podstawowego. Zgodnie bowiem z art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawa Wekslowego, jeśli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Jednak dopóki stronami stosunku wekslowego pozostają strony stosunku podstawowego zabezpieczanego wekslem, treść art. 10 Prawa wekslowego nie wyłącza możliwości badania stosunku podstawowego przez Sąd z urzędu. Natomiast w przypadkach, w których stroną powodową jest pierwotny wierzyciel wekslowy, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, pozwana nie jest ograniczona treścią art. 10 prawa wekslowego.

Należy jednak uwypuklić, iż abstrakcyjność weksla gwarancyjnego, choć ograniczona opisanymi wyżej zależnościami, przekłada się na rozkład ciężaru dowodu. Dla wykazania swojego roszczenia z weksla, wierzyciel wekslowy, zobowiązany jest przedłożyć jedynie dokument weksla, na który się powołuje, i wykazać swą tożsamość z osobą remitenta. Nie musi on na etapie wniesienia pozwu wykazywać podstawy zobowiązania wekslowego ani tego, że ta podstawa w ogóle istniała, jak też, że weksel, z którego wywodzi swoje żądanie został wypełniony prawidłowo. To na dłużniku wekslowym spoczywa ciężar udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 lutego 2016 r., sygn. akt I ACa 1207/15). Zatem to na pozwanym, jako na dłużniku wekslowym ciąży obowiązek udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem.

Powódka przedstawiła wypełniony weksel wraz z deklaracją wekslową. Weksel ten spełnia wymagania określone ustawą Prawo wekslowe. Nadto powódka załączyła do akt sprawy umowę pożyczki zawartą między stronami, z której wynika źródło zobowiązania, pisma zawierające oświadczenie o wezwaniu do zapłaty, o wypowiedzeniu umowy, dowód ich doręczenia pozwanej, jednakże nie załączyła żadnego dowodu na okoliczność spełnienia świadczenia z umowy pożyczki na rzecz pozwanego.

W rozpoznawanej sprawie okolicznością bezsporną było zawarcie przez strony umowy pożyczki gotówkowej. Ogólne uregulowanie umowy pożyczki zawiera art. 720 § 1 kodeksu cywilnego, zgodnie z którym, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Natomiast stosownie do treści art. 3 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim za umowę o kredyt konsumencki uważa się m.in. umowę pożyczki w wysokości nie większej niż 255.550 zł, którą kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela konsumentowi.

Pozwany podniósł jednak zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową i umową pożyczki wobec niewykazania spełnienia świadczenia z umowy pożyczki przez pożyczkodawcę. W deklaracji wekslowej pozwany jako pożyczkobiorca upoważnił powódkę jako pożyczkodawcę do wypełnienia weksla jedynie na kwotę zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki.

Stosownie do treści art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Powyższe oznacza, że w przypadku braku spełnienia świadczenia przez pożyczkodawcę, pożyczkobiorca nie jest zobowiązany do zwrotu jakiegokolwiek kwoty pieniężnej na rzecz pożyczkodawcy – gdyż w istocie nie otrzymał żadnych pieniędzy od niego.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego strony faktycznie zawarły umowę pożyczki, a pozwany uiszczył z tego tytułu na rzecz pozwanej kwotę 5220 zł, jednak nie wykazano spełnienia świadczenia obciążającego powódkę. Z tego tytułu pozwany nie był zobowiązany zatem do zapłaty żadnej kwoty na rzecz powódki, a weksel został wypełniony bezpodstawnie. Mając na uwadze powyższe powództwo podlegało oddaleniu.

Na marginesie należy również zwrócić uwagę, iż roszczenie powódki nawet w przypadku wykazania wypłaty środków z pożyczki było wygórowane. W ocenie Sądu, niektóre zapisy umowy były abuzywne i nie mogły jako takie wiązać pozwanego jako konsumenta. Powódka wszak dochodziła oprócz spłaty kapitału pożyczki wraz z odsetkami również dodatkowych kosztów w postaci opłaty przygotowawczej w wysokości 129 zł, prowizji w wysokości 7771 zł oraz opłaty 1100 zł z tytułu „Twojego pakietu”. Art. 353¹ k.c. zezwala stronom zawierającym umowę ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie zakreśla granicę swobody umów wskazując, iż ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Zgodnie jednak z art. 385¹ § 1 i 3 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, niezgodnione indywidualnie, nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Stosownie do art. 58 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą lub z zasadami współżycia społecznego albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Jeżeli nieważnością jest dotknięta jednak tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. Przepis ten ma charakter bezwzględnie obowiązujący i obowiązkiem Sądu stosującego prawo - rozpoznającego żądanie w zawisłej przed nim sprawie - jest z urzędu weryfikowanie powstałych już stosunków prawnych pod kątem zgodności ich treści (praw i obowiązków stron umowy) z obowiązującymi przepisami prawa lub zasadami współżycia społecznego.

Sąd w pełni podziela pogląd wyrażany w orzecznictwie TSUE co do obowiązku uwzględniania przez sąd abuzywności klauzul umownych z urzędu, sprowadzający się do stwierdzenia, że „z chwilą, w której sąd krajowy dysponuje niezbędnymi w tym celu elementami stanu prawnego i faktycznego, powinien z urzędu ocenić nieuczciwy charakter danego warunku umownego objętego zakresem zastosowania dyrektywy 93/13 EWG w sprawach nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, i czyniąc tak, powinien usuwać brak równowagi istniejącej między konsumentem a przedsiębiorcą.

W ocenie Sądu pozwana nie miała rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych, w tym postanowienia o wynagrodzeniu prowizyjnym oraz regulującego opłatę za „Twój pakiet”. Postanowienia te zostały pozwanemu narzucone przez powódkę i kształtują prawa i obowiązki pozwanego jako konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, a tym samym nie wiążą pozwanego. Ustaleniu wynagrodzenia dla powódki za korzystanie przez konsumenta z kapitału służy jednak instytucja odsetek umownych, których wysokość nie może przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych w stosunku rocznym. Działalność powodowej spółki nastawiona jest

na zysk i obciążona ryzykiem niewypłacalności pożyczkobiorców, jednak jej działalność musi mieścić się w granicach przewidzianych przez obowiązujące przepisy.

Powódka nie wskazała jakie względy ekonomiczne przemawiałyby za obciążaniem pozwanej dodatkowo kwotami 7771 i 1100 zł. W odniesieniu do prowizji w umowie brak jakichkolwiek odniesień w zakresie przyczyn jego ustalenia. Przy czym podkreślić należy, iż pozwana została oddzielnie obciążona opłatą przygotowawczą, a więc kosztami przygotowania umowy. W przypadku natomiast opłaty za „Twój pakiet” z treści umowy wynika, że w zmian za uiszczenie kwoty 1100 zł pozwanemu miały przysługiwać dodatkowe uprawnienia polegające na możliwości odroczenia rat albo obniżenia ich wysokości a także skróceniu terminu postawienia pożyczki do dyspozycji pożyczkobiorcy oraz pakietu powiadomień. Analiza tego postanowienia pozwala jednak na stwierdzenie, że wynagrodzenie na taką możliwość było niewspółmiernie wysokie do korzyści płynącej z uprawnienia pożyczkobiorcy. Pozwana za możliwość odroczenia płatności dwóch rat – w łącznej wysokości 1050 zł albo zmniejszenia o połowę wysokości czterech rat, czyli również de facto odroczenia płatności kwoty 1060 zł, obciążona została kwotą 1100 zł – a więc kwotą przewyższającą mogącą być odroczoną kwotą płatności.

W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie nie ulega żadnej wątpliwości, iż sporne postanowienia nie podlegały indywidualnym uzgodnieniom z pozwaną, która nie miała żadnego wpływu na ich treść. Zostały one bowiem narzucone w ramach stosowanego przez powódkę wzorca umowy, zaś wskazany we wniosku o zawarcie umowy zapis, iż objęcie „Twoim Pakietem” jest zależne od woli pożyczkobiorcy jest w istocie gołosłownym zapisem, który nie oddaje rzeczywistości. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika bowiem, aby pozwana zawierając z powódką umowę w oparciu o przedmiotowy wzorec umowy miała rzeczywisty wpływ na kształtowanie treści tej umowy i aby treść ta w zakresie wysokości i sposobu ustalania powyższych kwot podlegała indywidualnym negocjacom między stronami. Zdaniem Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę, o indywidualnym uzgodnieniu postanowień umowy nie może w żadnym wypadku świadczyć to, że na kwestionowane postanowienia dotyczące wysokości i sposobu ustalania tych kwot, pozwany wyraził zgodę składając stosowne oświadczenie, tj. podpisując umowę pożyczki. Również możliwość zapoznania się przez pozwanego z treścią tych dokumentów przed ich podpisaniem oraz idąca za tym możliwość rozważenia przez niego wszystkich konsekwencji wynikających z zawarcia umowy, także nie świadczy jeszcze o tym, że postanowienia te zostały uzgodnione z pozwanym indywidualnie. Wskazać przy tym należy, iż ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.), a zatem w niniejszej sprawie ciężar ten spoczywał na powódce, która jednakże, w ocenie Sądu, obowiązkowi temu nie sprostała.

Wskazać należy, że tak określona opłata prowizyjna wraz z opłatą za przyznanie Twojego Pakietu i opłatą przygotowawczą były równe kwocie udzielonej pożyczki. Co prawda pozaodsetkowe koszty kredytu mieściły się w limicie narzuconym przez art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, to jednak pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami i naruszają prawa konsumenta, stanowią próbę obejścia przepisu o odsetkach maksymalnych. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Te ostatnie powinny zostać przy tym określone w wysokości rzeczywiście ponoszonej przez pożyczkodawcę tak, aby nie stanowiły ukrytego źródła zysku.

W ocenie Sądu, opłaty pobierane przez powódkę przy udzieleniu pożyczki stanowią w rzeczywistości dodatkowe, nadmiernie wygórowane w stosunku do wysokości kapitału, wynagrodzenie powódki, które ponosi konsument. Powódka, jako podmiot profesjonalny, trudniący się na szeroką skalę udzielaniem pożyczek, wykorzystwała zaufanie pozwanego i ustaliła tak wysokie wynagrodzenie za sam fakt udzielenia pożyczki, pomimo, iż dostatecznym przysporzeniem dla powódki winny być środki pochodzące z oprocentowania udzielonych pozwanemu środków. Nie sposób więc przyjąć, że pozwany wyraził zgodę na dodatkowe wynagrodzenie powódki. Przedłożona do akt umowa zawarta z wierzycielem została wprawdzie przez pozwaną podpisana, jednakże koszty te, których poniesienie

przez pozwaną stanowiło warunek niezbędny do zawarcia umowy pożyczki, doprowadziło do obciążenia jej, jako konsumenta, dodatkowymi sankcjami, które, chcąc otrzymać pożyczkę, musiała zaakceptować. Z tego względu brak jest podstaw do przyjęcia, że pozwany godził się z takimi, niekorzystnymi dla niego, warunkami umowy. Ich ocena w świetle warunków umowy pożyczki prowadzi do wniosku, iż naruszają klauzulę dobrych obyczajów.

Wedle orzecznictwa Sądu Najwyższego, "rażące naruszenie interesów konsumenta" w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast "działanie wbrew dobrym obyczajom" w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie wskazane w tym przepisie formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają zakres określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04).

Postanowienia obejmujące prowizję i opłatę za Twój Pakiet stanowią zatem

w ocenie Sądu niedozwolone postanowienia umowne, o jakich mowa w treści art. 385¹ § 1 k.c. Zostały one bowiem określone na zawyżonym, nieznajdującym żadnego uzasadnienia, poziomie. Opłaty te zostały ustalone niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie przez powódkę opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszało interes pozwanego jako konsumenta.